

คู่มือการบริหารจัดการความเสี่ยงประกอบ
การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐประจำปี
เทศบาลตำบลพรหมพิราม

นางสาวภัครศรีมี ทวีลภัสภูตินันท์
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
ผู้จัดทำ

เทศบาลตำบลพรหมพิราม
อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

คำนำ

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ประกาศผลคะแนน การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เทศบาล ตำบลพรหมพิราม "ผลการประเมินระดับคุณธรรมและความ โปร่งใส (ITA) ของเทศบาลตำบลพรหมพิราม มี คะแนนรวม ๗๘.๔ อยู่ในระดับ B เพื่อเป็นการยกระดับผลการประเมินฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้สูงขึ้น ผู้รับผิดชอบ ได้ดำเนินการ ศึกษาวิธีการ ในการดำเนินการ ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต เรื่อง มาตรการ ภายในเพื่อป้องกันการทุจริต ข้อ ๐๓๖ แสดงผลการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติ หน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ ส่วนรวมของหน่วยงาน และ ข้อ ๐๓๗ แสดงการดำเนินการหรือกิจกรรมที่แสดงถึงการจัดการความเสี่ยงของ การดำเนินการในกรณีที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วน ตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ให้ได้ข้อสรุปที่สามารถนำไปปฏิบัติจริง ในเรื่องความทุจริตที่อาจ ก่อให้เกิดขึ้นต่อการปฏิบัติงาน และได้นำผลที่ได้ศึกษามาจัดการบริหารความเสี่ยงขึ้น

โดยผลการศึกษาข้อมูลตั้งแต่เริ่มต้น มาจากการให้ความร่วมมือร่วมใจของพนักงานเทศบาลฯ ใน การตอบแบบประเมินที่ได้สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น ๓ ตอน สามารถสรุปผล นำไปสู่แนวทางการบริหารความเสี่ยง ของเทศบาลตำบลพรหมพิราม ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ครั้งนี้ และคาดว่าจะส่งผลถึงการบริหารความเสี่ยง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป

นางสาวภัคร์ศมี ทวีลภัสภูตินันท์
นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
ผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ประวัติของเทศบาลตำบลพรหมพิราม	๑
วิสัยทัศน์	๑
พันธกิจ	๑
ยุทธศาสตร์	๑
เป้าประสงค์	๒
ตัวชี้วัด	๒
ค่าเป้าหมาย	๓
กลยุทธ์	๓
บทที่ ๒ การบริหารความเสี่ยง	๕
หลักการและเหตุผล	๕
ความหมายและคำจำกัดความ	๕
วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง	๖
เป้าหมายการบริหารจัดการความเสี่ยง	๗
ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง	๘
ปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการผลักดันการบริหารความเสี่ยง	๘
ภาคผนวก รายงานผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔	๙
ตอนที่ ๑ ประเด็นหัวข้อเพื่อกำหนดประเด็นอันอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการ ทุจริตในการปฏิบัติงาน	๑๐
ตอนที่ ๒ ประเด็นที่พนักงานเทศบาล คาดว่าจะก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการทุจริต ต่อการปฏิบัติงาน	๑๒

บทที่ ๑ บทนำ

ประวัติของเทศบาลตำบลพรหมพิราม

เทศบาลตำบลพรหมพิราม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ได้รับการจัดตั้ง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยขึ้นเป็นสุขาภิบาล โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่มที่ ๗๓ ตอนที่ ๙๙ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๙ ประกาศจัดตั้งสุขาภิบาลขึ้น ให้เรียกว่าชื่อสุขาภิบาลพรหมพิราม และได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ ๑๑๖ ตอนที่ ๙ ก ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒

วิสัยทัศน์ (vision) และพันธกิจ (mission) การพัฒนาตำบล เทศบาลตำบลพรหมพิราม

๑. วิสัยทัศน์ (vision)

“พรหมพิราม เมืองน่าอยู่ ดูแลสิ่งแวดล้อม พร้อมนำเศรษฐกิจ พัฒนาชีวิต สร้างจิตสำนึก”

๒. พันธกิจ

๑. บริหารจัดการพัฒนาบุคลากรของเทศบาลตำบลพรหมพิราม ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งปรับปรุงพัฒนาสถานที่ปฏิบัติงานการจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอในการปฏิบัติงาน
๒. เสริมสร้างภาคีเครือข่ายในการทำงานร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาสังคม
๓. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
๔. ส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของจังหวัด เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งสู่ชุมชนท้องถิ่น
๕. ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจและบริการเพื่อสร้างอาชีพและรายได้แก่ประชาชน รวมทั้งเสริมสร้างมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
๖. สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พัฒนาระบบกำจัดขยะมูลฝอย และปรับปรุงภูมิทัศน์การจัดการสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ
๗. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคสาธารณูปการ และเส้นทางคมนาคมขนส่งให้ได้มาตรฐาน มีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างปลอดภัย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

๓. ยุทธศาสตร์

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ ๑ ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาลตำบลพรหมพิราม
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ ๒ ด้านการศึกษา ศาสนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ ๓ ด้านพัฒนาอาชีพและเพิ่มรายได้
๔. ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ ๔ ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกมิติการพัฒนา
๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ ๕ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๖. ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ ๖ ด้านคมนาคมขนส่งและผังเมือง

๗. ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ ๗ ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคสาธารณูปการ

๔. เป้าประสงค์

- (๑) พัฒนาชุมชนและสังคมตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (๒) ส่งเสริมและพัฒนาระบบการศึกษาในสังกัด อปท.
- (๓) พัฒนาและเตรียมบุคลากรด้านการศึกษา
- (๔) สนับสนุนให้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือและประกอบ การศึกษา
- (๕) ประชาชนได้ใช้เส้นทางคมนาคมที่มีมาตรฐาน ปลอดภัยใช้งานได้
- (๖) ส่งเสริมพัฒนาบทบาทและคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชนสตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และด้อย

โอกาส

- (๗) สนับสนุนการจัดตั้งกองทุน และเพิ่มสวัสดิการ
- (๘) ส่งเสริมและสนับสนุนให้การรักษาพยาบาลประชาชนในระดับตำบล หมู่บ้าน และชุมชน ที่มี

คุณภาพและมาตรฐาน

- (๙) ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยของประชาชนในระดับชุมชน ให้มีสุขภาพแข็งแรง
- (๑๐) ส่งเสริมสนับสนุนการวางระบบการพัฒนาด้านโครงสร้างคุณภาพชีวิตพื้นฐาน
- (๑๑) ก่อสร้าง ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมอย่างทั่วถึง
- (๑๒) ประสาน สนับสนุน ร่วมมือกับส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ
- (๑๓) พัฒนาฟื้นฟูและส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของชุมชน

ท้องถิ่น

- (๑๔) ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ
- (๑๕) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมการบริหารงาน
- (๑๖) ส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของ ประชาชน

ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

- (๑๗) ส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในหน่วยงานให้ ศึกษา/อบรม หลักสูตรต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- (๑๘) ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมมือกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ ภาคเอกชน ในการรณรงค์สร้างจิตสำนึก เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษและปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน
- (๑๙) ส่งเสริมสนับสนุนและสร้างความร่วมมือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในการจัดทำระบบกำจัดขยะรวม

๕. ตัวชี้วัด

- (๑) ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพรหมพิราม มีรายได้เพิ่มขึ้น
- (๒) โรงเรียนเทศบาลตำบลพรหมพิราม ได้รับการสนับสนุนอาหารกลางวัน อาหารเสริมนมรวมทั้งพัฒนาอาคารสถานที่และระบบบริหารจัดการที่ดีขึ้น
- (๓) ผู้ดูแลเด็กเล็กได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
- (๔) เด็กเล็กได้มีความรู้ และมีทักษะเพิ่มขึ้น
- (๕) มีวัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอนอย่างทั่วถึงและเพียงพอ
- (๖) อาสาสมัครในการช่วยเหลือชุมชนและประสานงานในชุมชน
- (๗) ส่งเสริมสวัสดิการสังคม สงเคราะห์ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ
- (๘) กลุ่มสตรี อสม. ได้ทำกิจกรรม ร่วมกัน และสร้างความสามัคคี
- (๙) ประชาชนได้รับการบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึง
- (๑๐) จัดวางผังเมืองของเทศบาลตำบลพรหมพิราม ให้เป็นไปตามมาตรฐาน

- (๑๑) ก่อสร้าง ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมอย่างทั่วถึง
- (๑๒) ประสาน สนับสนุน ร่วมมือกับส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ
- (๑๓) ส่งเสริมขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
- (๑๔) ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมกีฬาชุมชนและจัดการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ
- (๑๕) ส่งเสริมการเลือกตั้งตามระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยและตามกฎหมายที่

เกี่ยวข้อง

- (๑๖) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมการบริหารงาน
- (๑๗) ส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของ ประชาชนตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- (๑๘) ส่งเสริมการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยและบรรเทาสาธารณภัย
- (๑๙) สนับสนุนให้มีวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการป้องกันและการช่วยเหลือเมื่อเกิดภัยพิบัติ
- (๒๐) ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมมือกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ ภาคเอกชนในการรณรงค์สร้างจิตสำนึก เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษและปัญหาสิ่งแวดล้อม
- (๒๑) การกำจัดขยะ สิ่งปฏิกูลอย่างถูกวิธี

๖. ค่าเป้าหมาย

- (๑) การศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน และเกิดการเรียนรู้ต่อเนื่อง
- (๒) ประชาชนมีทักษะในการประกอบอาชีพ
- (๓) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- (๔) ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณสุข มีสุขภาพแข็งแรง
- (๕) ประชาชนได้ใช้เส้นทางคมนาคมที่มีมาตรฐาน ปลอดภัย
- (๖) ประชาชนได้ร่วมกิจกรรมส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรม การท่องเที่ยว กีฬาและ นันทนาการของท้องถิ่น
- (๗) ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- (๘) สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติได้รับการฟื้นฟูและอนุรักษ์

๗. กลยุทธ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาลตำบลพรหมพิราม

- ๑. พัฒนาบุคลากรและกลไกในการประสานงานระหว่าง อปท.
- ๒. พัฒนาให้มีและปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน
- ๓. จัดสวัสดิการต่างๆ แก่บุคลากรและพนักงาน ครูเทศบาลฯ
- ๔. ประชาสัมพันธ์ข่าวสารความรู้ต่างๆ และจัดให้มีการพัฒนารายได้ของเทศบาลฯ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ๑. พัฒนาด้านการศึกษาทุกช่วงวัยเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบตามความสนใจ
- ๒. สร้างความเสมอภาคและเพิ่มโอกาสทางการศึกษา
- ๓. จัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมแขนงต่างๆ จารีตขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญา

ท้องถิ่น

- ๔. สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านพัฒนาอาชีพและเพิ่มรายได้

๑. สนับสนุนให้มีการพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชน
๒. สนับสนุนการบริหารกองทุนท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกมิติการพัฒนา

๑. มีบริการด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและเป็นมาตรฐาน
๒. ให้ความช่วยเหลือและการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส
๓. แก้ไขปัญหาความยากจน การป้องกันปัญหายาเสพติด
๔. จัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬา การออกกำลังกาย
๕. รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและป้องกันบรรเทาสาธารณภัย
๖. สร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑. ปรับปรุงภูมิทัศน์และการจัดการสิ่งแวดล้อม
๒. สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านคมนาคมขนส่งและผังเมือง

๑. พัฒนาระบบการจราจรและการจัดการผังเมือง

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

๑. การก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ในพื้นที่ เช่น ถนน สะพาน รางระบายน้ำ ระบบน้ำอุปโภคบริโภค อาคารต่างๆ

บทที่ ๒ การบริหารความเสี่ยง

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการดำเนินงานขององค์กรจะต้องเผชิญกับสภาพความไม่แน่นอนทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กร ซึ่งก่อให้เกิดเหตุการณ์ทางที่เป็นความเสี่ยง และโอกาส (Risk and Opportunities) ต่อองค์กร โดยความเสี่ยงจะส่งผลกระทบต่อในเชิงลบ ในขณะที่โอกาสจะเป็นตัวสร้างมูลค่าต่อองค์กร ดังนั้น การบริหารจัดการความเสี่ยง จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยป้องกัน รักษาและส่งเสริมให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร นอกจากนี้การบริหารจัดการความเสี่ยงยังเป็นองค์ประกอบสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance) โดยมุ่งเน้นให้ทุกกระบวนการดำเนินงานด้วยความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ ส่งผลที่ดีต่อภาพลักษณ์และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กรทั้งในระยะสั้นและ ระยะยาว

หลักทฤษฎีในการบริหารความเสี่ยง ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA:Public Sector Management Quality Award) หมวด ๒ การวางแผนยุทธศาสตร์ ได้กำหนดว่าให้ส่วนราชการมีการวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเชิงบูรณาการ (Enterprise Risk Management Integrated Framework ของ Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)) ตามหลักเกณฑ์ (COSO ERM) โดยได้ให้คำจำกัดความของการบริหารความเสี่ยงขององค์กรว่า “การบริหารความเสี่ยงขององค์กร คือ การบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการที่กำหนดขึ้นและนำไปใช้โดย คณะกรรมการฝ่ายบริหารและบุคลากรอื่นๆขององค์กรเพื่อกำหนดกลยุทธ์และใช้กับหน่วยงานทั้งหมดในองค์กรโดยได้รับการออกแบบมา เพื่อระบุเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งอาจมีผลกระทบต่อองค์กรรวมทั้งการบริหาร ความเสี่ยงให้อยู่ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite) ประเมินได้ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ ทั้งนี้ เพื่อให้ความมั่นใจว่าองค์กรจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้”

ดังนั้น การบริหารความเสี่ยง จึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารและพนักงานทุกคนของเทศบาลตำบลพรหมพิรามต้องให้ความสำคัญและถือปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ในคู่มือการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในทุกระดับขององค์กร คู่มือบริหารความเสี่ยงฉบับนี้จัดทำโดยอ้างอิงกรอบหลักการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการตามแนวทาง COSO(COSO : ERM Integrated Framework) ประกอบกับกรอบหลักเกณฑ์การวัดประเมินผล การดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงตามที่กรมบัญชีกลางกระทรวงการคลังได้กำหนดขึ้น

๒. ความหมายและคำจำกัดความ

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง ความไม่แน่นอนที่อาจจะส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์เป้าหมายโดยผลกระทบดังกล่าว ทำให้การดำเนินงานเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมายหรือความคาดหวังโดยอาจวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงได้จากผลกระทบของเหตุการณ์และโอกาสที่จะเกิดปัจจัยความเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง สาเหตุหรือที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนการดำเนินงานหลักที่กำหนดไว้ทั้งที่เป็นปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในองค์กร

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการระบุความเสี่ยงและการวิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าประสงค์ขององค์กรโดยการประเมินจาก

๑. โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

๒. ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดของความรุนแรงความเสียหายที่เกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

ระดับของความเสียหาย (Risk Level) หมายถึง สถานะของความเสียหายที่ได้จากการประเมินโอกาส และ ผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๕ ระดับ คือ ความเสี่ยงสูงมาก ความเสี่ยงสูง ความเสี่ยงปานกลาง ความเสี่ยงน้อย และความเสี่ยงน้อยมาก

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง การกำหนดนโยบายโครงสร้างและ กระบวนการเพื่อทำให้คณะกรรมการผู้บริหารและบุคลากรนำไปปฏิบัติในการกำหนดกลยุทธ์และปฏิบัติงานทั่วทั้ง องค์กร โดยกระบวนการบริหารความเสี่ยงจะสัมฤทธิ์ผลได้องค์กรจะต้องสามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ประเมินผลกระทบต่อองค์กรและกำหนดวิธีการจัดการที่เหมาะสมให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทั้งนี้เพื่อให้ เกิดความเชื่อมั่นในระดับหนึ่งว่าผลการดำเนินงานตามภารกิจต่างๆ จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้

COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) หมายถึง กรอบแนวคิดในการบริหารความเสี่ยงแบบทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management: ERM) มีแนวทางในการแจกแจงปัญหาและความเสี่ยงออกเป็นองค์ประกอบย่อยรวมถึงมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ ความรับผิดชอบด้านการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน

การบริหารความเสี่ยงโดยองค์กรรวม (Enterprise Risk Management: ERM) หมายถึง การ บริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร รวมถึงกระบวนการในการปฏิบัติงานต่างๆ โดยต้องพยายามที่จะลดสาเหตุของความเสียหายในแต่ละโอกาสที่เกิดขึ้นแล้วจะทำให้องค์กรเกิดความเสียหาย โดยการทำให้ระดับความ เสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ประเมิน ได้ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นสำคัญระดับของ

การจัดการความเสี่ยง หมายถึง แนวทางในการลดโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์หรือความเสี่ยงหรือ ลด ผลกระทบความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

การติดตามประเมินผล หมายถึง ระบบบริหารความเสี่ยงที่สมบูรณ์ หน่วยงานจะต้องมีการ ติดตามผลระหว่างดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง โดยตรวจทาน ทบทวน ดูว่ามีประสิทธิภาพดี ให้คง ดำเนินการต่อไป เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการบริหารความเสี่ยงที่กำหนดไว้มีประสิทธิภาพเพียงพอ เหมาะสม มีการปฏิบัติตามจริง หากพบข้อบกพร่องต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสมและทันเวลา นอกจากนี้ควรกำหนดให้ มีการประเมินความเสี่ยงซ้ำอีกอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อดูว่าความเสี่ยงได้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้แล้วมีความ เสี่ยงใหม่เพิ่มขึ้นมาอีกหรือไม่

ความเสี่ยงจากปัจจัยภายใน หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ความ เสี่ยงที่องค์กรต้องพยายามลดให้น้อยลงหรือหมดไป ได้แก่ ความเสี่ยงในด้านนโยบาย ความเสี่ยงในด้านการ ดำเนินงาน ความเสี่ยงในด้านทรัพยากรบุคคล ความเสี่ยงในด้านการเงิน และความเสี่ยงในด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ เป็นต้น

ความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรเป็น สิ่งที่อยู่นอกเหนือความรับผิดชอบองค์กร ซึ่งต้องพยายามหามาตรการที่จะลดผลกระทบในทางลบให้ได้มากที่สุด ได้แก่ ความเสี่ยงด้านสภาพเศรษฐกิจ ความเสี่ยงด้านการเมืองการปกครอง ความเสี่ยงด้านการแข่งขัน ความเสี่ยง ด้านการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ความเสี่ยงด้านสังคมและพฤติกรรมของผู้บริโภค ความเสี่ยงด้านกฎหมายและ ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติ เป็นต้น

๓. วัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง

๑. เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานในองค์กรมีความเข้าใจในกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถบริหารความเสี่ยงได้ในทิศทางเดียวกัน

๒. เพื่อหน่วยงานสามารถดำเนินงานได้ตามพันธกิจและวิสัยทัศน์ที่กำหนดในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดย เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓. เพื่อเป็นเครื่องมือในการวัดความเสี่ยงในหน่วยงานทุกระดับของเทศบาลตำบลพรหมพิราม

๔. เพื่อเป็นการลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับเทศบาลตำบลพรหมพิราม และเป็นกรอบแนวทางในการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง

๔. เป้าหมายการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. ผู้บริหารและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และภารกิจของเทศบาลตำบลพรหมพิราม
๒. จัดให้มีระบบการบริหารที่ดีและเป็นไปอย่างมีระบบและมีองค์ประกอบหลักของการบริหารความเสี่ยงที่ดีและครบถ้วน
๓. สามารถนำแผนบริหารความเสี่ยงไปใช้ในการบริหารงานที่รับผิดชอบ

๕. ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง

๑. เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่างๆ เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงเป็นการดำเนินการซึ่งตั้งอยู่บนสมมุติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร
๒. ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่างๆ ที่สำคัญ ซึ่งจะทำให้พนักงานภายในองค์กรเข้าใจเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กร และตระหนักถึงความเสี่ยงสำคัญที่ส่งผลกระทบในเชิงลบต่อองค์กรได้อย่างครบถ้วน
๓. เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานเนื่องจากการบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่า ความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลารวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารงานและการตัดสินใจในด้านต่างๆ เช่น การวางแผนการกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กร
๔. ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการบริหารความเสี่ยง ทำให้รูปแบบการตัดสินใจในการปฏิบัติงานขององค์กรมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การตัดสินใจโดยผู้บริหารมีความเข้าใจในกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ขององค์กรและระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน
๕. ช่วยให้การพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมและการเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยง

๖. ปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการผลักดันการบริหารความเสี่ยง

ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การปฏิบัติตามกรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กรประสบความสำเร็จ มี ๘ ประการ ดังนี้

๑. การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง การปฏิบัติตามกรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กรจะประสบความสำเร็จเพียงใดขึ้นอยู่กับ เจตนาธรมณ์การสนับสนุนการมีส่วนร่วมและความเป็นผู้นำของผู้บริหารระดับสูงในองค์กร ผู้บริหารระดับสูงต้องให้ความสำคัญและการสนับสนุนแก่ทุกคนในองค์กรให้เข้าใจความสำคัญในคุณค่าของการบริหารความเสี่ยงต่อองค์กร มิฉะนั้นแล้วการบริหารความเสี่ยงไม่สามารถเกิดขึ้นได้
๒. ความเข้าใจความหมายของความเสี่ยงตรงกัน การใช้คำนิยามเกี่ยวกับความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงแบบเดียวกันจะทำให้เกิดประสิทธิภาพ ในการกำหนดวัตถุประสงค์นโยบายกระบวนการเพื่อใช้ในการบ่งชี้และประเมินความเสี่ยงและกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมทำให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทุกระดับมีจุดมุ่งหมายร่วมกันในการบริหารความเสี่ยง

๓. กระบวนการบริหารความเสี่ยงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง องค์กรทั่วไปจะประสบความสำเร็จในการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้นั้น จะต้องนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติได้อย่างทั่วถึงทั่วทั้งองค์กรและกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

๔. การบริหารการเปลี่ยนแปลงต้องมีการชี้แจง การนำกระบวนการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติ องค์กรต้องมีการปรับวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงขององค์กรให้เข้ากับทุกระดับขององค์กร และต้องให้ผู้บริหารและพนักงานทุกคนได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลง

๕. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การสื่อสารเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงและวิธีปฏิบัติมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการสื่อสารจะเน้นให้เห็นถึงการเชื่อมโยงระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับกลยุทธ์องค์กร การชี้แจงทำความเข้าใจ ต่อพนักงานทุกคนถึงความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลต่อกระบวนการบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้เกิดการยอมรับในกระบวนการและนำมาซึ่งความสำเร็จในการพัฒนาการบริหารความเสี่ยง

๖. การวัดผลการบริหารความเสี่ยง การวัดความเสี่ยงในรูปแบบผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดขึ้น จะทำให้ผู้บริหารสามารถประเมินความเสี่ยงที่เกิดขึ้นและดำเนินกระบวนการทั้งหมดให้เกิดความสอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเป็นการลดความแตกต่างระหว่างความเสี่ยงที่เกิดขึ้น สามารถประเมินความเสี่ยงที่เกิดขึ้น และดำเนินการให้กระบวนการทั้งหมดเกิดความสอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและเป็นการลดความแตกต่างระหว่างความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

๗. การให้ความรู้เรื่องการบริหารความเสี่ยง ผู้บริหารและพนักงานทุกคนในองค์กรควรต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้เข้าใจในกระบวนการบริหารความเสี่ยง และความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลในการจัดการกับความความเสี่ยงเพื่อบรรลุความสำเร็จขององค์กร และสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยง

๘. การติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง ขั้นตอนสุดท้ายของปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการบริหารความเสี่ยงคือการกำหนดวิธีที่เหมาะสม ในการติดตามการบริหารความเสี่ยง การติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงควรพิจารณาประเด็นต่อไปนี้

- การรายงานและตรวจทานขั้นตอนติดตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง ความชัดเจนและสม่ำเสมอ
- การมีส่วนร่วมและความมุ่งมั่นของผู้บริหารระดับสูง
- บทบาทของผู้นำในการสนับสนุนและติดตามการบริหารความเสี่ยง
- การประยุกต์ใช้เกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง

ภาคผนวก
รายงานผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

แบบประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

นางสาวภัครศรีมี ทวีลภัสสุตินันท์ ผู้จัดทำ

คำอธิบาย ขอความร่วมมือทุกท่านตอบแบบประเมินฉบับนี้ ตามความเป็นจริง

- เรียงลำดับหัวข้อต่อไปนี้ โดยใช้ตัวเลขกำกับในช่องลำดับที่
ท่านเห็นว่า ประเด็นใดเป็นความเสี่ยงอันดับที่ ๑ ให้ใส่เลข ๑ และเรียงลำดับจนครบจำนวนข้อที่กำหนดไว้

ตัวอย่าง

ลำดับที่	ประเด็นความเสี่ยง
๑	กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับ
๓	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง
๒	การปฏิบัติงานของบุคลากร

- คำตอบทุกคำตอบ ไม่มีข้อผิดหรือถูก ผู้จัดทำ ทำจัดทำขึ้นเพื่อประกอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน (Integrity and Transparency Assessment) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ข้อ ๐๓๖ และ ๐๓๗
- ผลจากการตอบแบบประเมิน ผู้จัดทำจะนำไปวิเคราะห์ผล เพื่อหาแนวทางในการป้องกันความเสี่ยงต่อไป

ลำดับที่	ประเด็นความเสี่ยง
	กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับ
	การอนุญาตต่าง ๆ
	การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง
	การกำหนดราคากลาง
	การตรวจรับพัสดุ
	การคืนหลักประกันต่าง ๆ
	การจัดซื้อจัดจ้างเพื่อแก้ไขปัญหาโควิด-๑๙
	การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ
	การจัดโครงการต่าง ๆ
	การรับสินบนของพนักงาน
	การแจกเบี้ยผู้สูงอายุ, เบี้ยผู้มีความพิการ
	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบของเทศบาล
	อื่น ๆ โปรดระบุ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

นางสาวภักดิ์ศรี ทวีลภัสภูตินันท์ ผู้จัดทำ

จากการขอความร่วมมือทุกท่านตอบแบบประเมิน รอบที่ ๑ โดยการให้จัดอันดับความเสี่ยงภายในของเทศบาลตำบลพรหมพิราม ผลจากการตอบ พบว่า ผู้ตอบแบบประเมินคิดเห็นตรงกัน ๒ ข้อ ที่มีความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ การรับสินบนของพนักงานและการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ

ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนขึ้น จึงขอความร่วมมือทุกท่าน จัดอันดับความเสี่ยง จาก ๒ หัวข้อ โดยเรียงอันดับว่า หัวข้อใดมีความเสี่ยงในระดับใด

คำอธิบาย

๑. ถ้าหากท่านคิดว่า หัวข้อใดมีความเสี่ยง สูงสุด ให้ใส่หมายเลข ๑ ในช่องลำดับที่

๒. ถ้าหากท่านคิดว่า หัวข้อใดมีความเสี่ยง ระดับรองลงมา ให้ใส่หมายเลข ๒ ในช่องลำดับที่

๓. คำตอบทุกคำตอบ ไม่มีข้อผิดหรือถูก ผู้จัดทำ ทำจัดทำขึ้นเพื่อประกอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน (Integrity and Transparency Assessment) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ข้อ ๐๓๖ และ ๐๓๗

๔. ผลจากการตอบแบบประเมิน ผู้จัดทำจะนำไปวิเคราะห์ผล เพื่อหาแนวทางในการป้องกันความเสี่ยงต่อไป

ลำดับที่	ประเด็นความเสี่ยง
	การรับสินบนของพนักงาน
	การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ

แบบประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

เทศบาลตำบลพรหมพิราม

จากการตอบแบบประเมิน รอบที่ ๒ โดยการให้จัดอันดับความเสี่ยงภายในของเทศบาลตำบลพรหมพิราม จาก ๒ หัวข้อ โดยเรียงอันดับว่า หัวข้อใดมีความเสี่ยงในระดับใด

ลำดับ	จำนวน(คน)	ประเด็นความเสี่ยง
๑	๑๗	การรับสินบนของพนักงาน
๒	๑๒	การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ

ผลการตอบแบบประเมินเพื่อจัดลำดับความเสี่ยง ในประเด็น เรื่อง การรับสินบนของพนักงานสรุปได้ว่า พนักงานเทศบาลตำบลพรหมพิราม จัดลำดับความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดการทุจริตในการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ดังนี้

อันดับที่ ๑ การรับสินบนของพนักงาน

อันดับที่ ๒ การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ

จากผลสรุปครั้งนี้ จึงได้นำ อันดับที่ ๑ การรับสินบนของพนักงาน ไปวิเคราะห์ผลเพื่อหาสาเหตุ และเพื่อหาแนวทางในการทุจริตต่อไป